

بررسی ضرورت و مکانیابی گذرگاه عرضی غیرهمسطح عابر پیاده

محمد حسین زال نژاد

کارشناس ارشد برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه شمال

Mh.zalnezhad@gmail.com

خلاصه

یکی از مهمترین معضلات ترافیکی، تداخل دو نقش اجتماعی و جابجایی راه ها، به ویژه در معابر درون شهری می باشد؛ چراکه هر دو نقش از اهمیت خاصی برخوردارند. این تداخل ضرورت ایجاد تسهیلات پیاده مانند گذرگاه عرضی غیر همسطح عابر پیاده و مکانیابی آن را تحت تأثیر خود قرار داده است؛ به طوریکه، تمایل عابران برای استفاده از آن کاهش پیدا کرده است. بهبود این وضعیت، مستلزم مطالعه ویژه مسئله در زمینه های مختلف از قبیل ایمنی، فرهنگ ترافیکی، مشخصات هندسی راه، هزینه های ساخت، کاربریهای مجاور، قوانین و مقررات، حجم تقاضای عابران و وسایل نقلیه، مدیریت تسهیلات حمل و نقلی، دسترسی به تسهیلات و سرعت معبر می باشد؛ در این مقاله پس از بررسی ضرورت و وضع موجود گذرگاهها، پارامترهای مؤثر در مکانیابی شناسایی و نسبت به مطالعات قبلی تکمیل شده، سپس راهکارهایی در قالب نتایج ارائه می گردد که وضع موجود را بهبود خواهد داد.

کلمات کلیدی: عابر پیاده، مکانیابی، گذرگاه عرضی غیرهمسطح، ایمنی ترافیک.

۱. مقدمه

بخش عمده ای از سفرهای شهری به صورت پیاده انجام می شود و هر سفر شهری سواره نیز حداقل در دو انتهای خود با پاره سفرهای پیاده تکمیل می-گردد. علی رغم مزایای غیرقابل انکار و مسلم سیستم پیاده، هنوز موجودیت آن در کنار سایر سیستمها به رسمیت شناخته نشده است [۱] و در چند دهه اخیر که وسایل نقلیه موتوری بسیاری وارد سیستم حمل و نقل شده اند، توجه برنامه ریزان و مدیران شهری بیشتر معطوف انسان سواره (راننده) گردیده و عابر پیاده کمتر مورد توجه قرار گرفته است. محدودیت های پیاده روی از نظر سرعت، مسافت و گستردگی دامنه می تواند از دلایل اصلی این کم توجهی باشد. در هر صورت نادیده انگاشتن سیستم پیاده به هیچ عنوان قابل توجه نبوده و باید در طرح های توسعه شهری و برنامه ریزی های حمل و نقل و ترافیک شهری مورد توجه خاصی قرار گیرد [۱]. گذرگاه عرضی غیرهمسطح عابر پیاده که جزء تسهیلات پیاده به شمار می آید نیز از این قاعده مستثنا نیست. به طور کلی، جهت بررسی ضرورت احداث، مکانیابی و طراحی آن باید مطالعات همه جانبه ای، از قبیل ترافیکی، جمعیتی، اقتصادی، معماری و شهرسازی، اقلیمی، اجرایی و همچنین فرهنگی و اجتماعی صورت گیرد تا بتوان پل عابری را متناسب با نیاز و تقاضای شهروندان احداث نمود. در حال حاضر ضرورت احداث یک گذرگاه عرضی غیرهمسطح بر اساس ملاحظات ترافیکی، ایمنی، اقتصادی و راهبردی تعیین و در مکانیابی آن از یک سیستم امتیازدهی استفاده می شود [۲]. در این مقاله پس از بررسی ضرورت و وضع موجود گذرگاهها، پارامترهای مؤثر در مکانیابی شناسایی و نسبت به مطالعات قبلی تکمیل شده، سپس راهکارهایی در قالب نتایج ارائه می گردد که وضع موجود را بهبود خواهد داد.

۲. بررسی ضرورت احداث گذرگاه غیرهمسطح عابر پیاده